

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum,
Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam
Secularium quam Religiosorum**

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

79. Pro fide Catholica paratum esse mori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

Vbi autem vidit eum hunc cruciatum habere
 ludo, aliam rursus arundinem in membrum
 intrudi mandat, quæ sæpius ex racta
 que dolores ei incussit plane inexplicabi-
 Post illud inflatum supplicium, impius ille,
 manitate effectus tyrannus virgam robu-
 crassam, & propter ramos vndique eminentes
 de asperam, in imamalui sedem configi iu-
 quo cruciatus genere generosus Christi ath-
 oppressus extremum spiritum edidit. Con-
 in fide præmia S. Ianuarij Episcopi vide in
 ampho virtutum.

SIGNVM. LXXIX.

*Pro veritate & fide Catholica paratum
 esse mori.*

Cornelius Musius Delphius, qui sacre Diuæ
 Agatæ virgibus annos fere 35, magna per
 metlam Barauiam innocentie sanctita. isque
 præfuit. Solitus sæpe Deum venerans pre-
 vt deplorat ssumis hisce temporibus sangui-
 ipsi donare à quo vitam accepisset, merere-
 In D. Cornelij cognomen hymnus sæpe de-
 atus ab ipso testis est sui erga martyrium de-
 zij.

*V. locum de
 patientia.*

Beate Christi Pontifex
 Christique martyr inelyte
 Hanc gratiam Cornelio
 Tuo benignus impetra
 Et exprimo quem nomine
 Te charitate, te fide

Y 4 Et

Et afferendæ audacia
Te veritatis exprimam,

Allūmeno Ab impiis Caluinianis, hoc est, à Lumæo, qui
Duplici milites ductabat naso, & auribus truncatis
laurea Poe num pedumque digitis, & iis quæ natura
te marty- nestas abdidit præcisit, duos & septuaginta
risq; orna natus, trahi in foro affixus ac laqueo strac
tus est Lug- tus est, An. 1572.
duni Bata-
norum.

2. S. Ignatius Episcopus Antiochenus, sub Tyranno Traiano vincit Romam ad tyrium duceretur, in itinere ad Ephesos suorum gloria vinculorum scripsit. Hic *hic mea gloriatio, hic meæ indeficientes diuitiæ, à Syria Romam vsque hæc vincula circumfero, les margaritas in quibus contingat mihi cons precibus vestris. Et: Audistis me vincit abduci, idque pro Christo communi spe nostra, vestris precibus me consecuturum. vt Romæ bestias pugnem, quo per martyrium discip possim illius, qui pro nobis seipsum obtulit tri.*

In ea quæ ad Romanos hæc de Martyrii totus flagrabat ardentissimo desiderio:

Citat hæc me ferarum escam fieri, per quas licebit Deum
verba Iren. Frumentum sum Dei, dentibus ferarum mol
lib. 5. adu mundus Dei panis inueniar. Et: Vtinam fruar
hæreses. mihi paratis (seu quæ mihi sunt præparata
Citat hæc opto truculentiores mihi inueniri, (& veloci
verba S. interitum, & ad supplicia,) quas & H
Hier. de tiis demulcebo, vt crudelius me deuorent, (vt
sump. Eccl liciam ad comedendum me) ne, vt

meuentes non attigerūt, non audeant corpus at-
 gere, & illa si sponte venire noluerint, ego illas vi adi-
 rem faciam, & me vrgebo vt deuorent. Ignoscite
 mihi, quid mihi vrile sit (p̄ osit) ego noui. Nunc
 Discipulus Christi esse cum nihil expetam vel de-
 am, aut visibiliū aut inuisibiliū vt Iesum Chri-
 ueniam, seu assequar, ignes, cruces, ferarum con-
 sectiones laniena, osium discerptiones, membro-
 concisiones, totius corporis solutio seu contritio,
 a diaboli tormenta in me veniant, tantumodo vt
 Iesum nanciscar seu Christo fruuar. Nihil me iuuabūt
 mundi, nec regna huius seculi, melius est mihi emo-
 propter Iesum Christum, quam imperare sinibus

Epistola ad Tarsensem Ecclesiam, quam Ep. 7.
 in itinere scripsit) etiam quam ardenti
 animo, ad subeundum mortis supplicium,
 constrauit, cum ait: Nihil pendo supplicia hęc, nec
 facio vitam meam, vt eam plus amen quam
 offero igni, ferris, gladiis
 dummodo Christum videam saluatorem meum,
 propter me mortuus est. Obsecro vos ego vinctus
 Christi qui terra marique exagitor, state in

iam in teatro cum feris esset pugnatu-
 ideoque vniuersa Ciuitas Romana federet
 teatro, conuersus ille, ait Metaphr. apud Sur.
 ad populum quodam generoso & inflexi-
 animo, vt qui gloriaretur, & sibi placeret, pro
 am quę pro Christo suscipi cernebatur i-
 miniam: Viri, inquit, Romani, & presentes huius
 spectatores, non mihi hęc sūt vt luam penas

Leonum
 dentibus
 dilaniatus
 gloriosam
 martyrii
 coronam
 consequi-
 tur.

Z 5 male-

Gentiles di maleficij alicuius, sed vt Deum assequar, cuius quominis
 cebat Chri- teneor desiterio, & quem cupio insatiabiliter. Somnarem &
 stianos esse eius frumentum, & molor per dentes bestiarum, vridurum
 maleficos, eius purus panis. Hec dixit, & dimissi leones etiam eria
 atque vt maleficos, t'm lanauerunt & deuorauerunt, a solis abpa
 aut scelerate alicui- ribus illius oibus abstinentes, &c. S. Chry. Post
 ius actionis tius post illos, ibi (Romæ) fuerunt immolati, vt comit & oc
 auctores illam idolorum cruoribus pollutam, proprio sanguinem, i
 damnan- luarent, & operibus ipsis resurrectionis Iesu Christi us mo
 dos. cifixi testimonium adferrent, demonstratis in quatem p
 Sepulchrū degebant, se presentem vitam tanta cum voluptate: Ta
 S. Ignacij quam fuisse despecturos nisi sibi omnino persuasum debi
 bestia erat. quod ad Crucifixum Iesum essent adscensuri. Et in eam il
 dio theatro vniuersa ciuitate seorsum confidente, vt cib
 etante, bestis in ipsum immisiss & concitatis in arborar
 pertulit, vt sub omnium oculis aduersus Diabolus, qua ei
 phæum erigeret, cunctosque suorum certaminum valate ro
 tores efficeret, cum non modo fortiter, sed etiam in qui præ
 titia mortem oppeteret, feratq, cum omni voluptate pro
 etaret, non quasi raperetur è vita sed tanquam vitam
 meliorem ac prastantiorē vocaretur, &c. Tertio præd
 scap. c. vlt. refert Anno Christi 123, omnes fidei doles
 qui erant in ciuitate quadam Asiæ Christianos conuerti
 consulem, Antoninum pro tribunali sedentem. Ordoq, in
 aduise ac palam dixisse se Christianos esse, et effecit
 de causa omnes se libenter mortem appetere. ad hoc v
 An. Christi Cum Lucius quidam constanter se Christianus possu
 164. esse asseuerasset ideoque illum in cruciatum sub. flar
 Iustinus V. pi mandasset Urbicus Præfectus, Lucius per
 Euseb. li. 4. gniam se præfecto debere gratiam fatebatur. exarde
 c. 26. ita se non iniquis solum & improbis eni. Ver

cuius precibus liberatum fore dixit, sed etiam ad bonū
 ter. Summam & clementem Regem Deum recta pro-
 arum, virtutum. Eiusmodi flagrans martyrij deside-
 ones enim etiam fuit in prædicto Episcopo Igna-
 olis alpe.

S. Chry. Postquam ij qui S. Polycarpum omni cura
 culus, & diligentia conquirebant, eum comprehendif-
 ati, ut corpus & oculos in canam eius, & ingrauescentem
 sanguinem, in venerandam quoque & constantem
 in Christi fide moderationem coniecissent videbantur
 is in quædam per miram videre, rogabantq; ab se ipsi
 voluptatis. Tantane quæso festinatio in tali senæ præhædendo
 persuasum debuisse? Ille abiecta cunctatione primam
 iuri. Et mensam illis actutum apponi iussit, deinde ora-
 sidente eis, ut cibum large & affatim sumerent, vnam
 tis in unam horam quo libere orationi vacaret, postula-
 Diabolus, qua ei concessa, surrexit, & gratia domini cu-
 minum in mare repletus, adeo ardentem precatus est,
 etiam qui præsto illum audirent orantem, admira-
 voluptatis prope obstupescerent, compluresque illo-
 quam ad tam spectatum tamque eximia & diuina vir-
 c. Terræ præditum senem morte affici vehementer
 mnes in dolerent. Cum vero Proconsul ipsi dice-
 ristianis conuictis Christum afficito, & te dimittam. Respõ-
 ali se dicit. Rogant a sex annos illi in seruiui, & nullo me hæc-
 esse, et afficit incommodo, quomodo igitur Regem meum, qui
 appetit ad hoc vsq; tempus seruauit incolumem contumeliosus
 Christi possim afficere: Cum Proconsul dixisset? Te ar-
 ciatum. flammæ incendis domitum & mansuetum
 cius per. Respondit? Ignem mihi minitaris qui ad tē-
 te barut. exardescit ille quidē, sed paulo post penitus exstingui-
 is eius. Verum ignem illum futuri iudicii ad perpetuum
 im-

*Ex ep. Ec-
 clesia Smyr-
 nensis cui
 præfuit Po-
 lycarpus.*

impiorum supplicium & cruciatum reſeruatum
ignoras, &c. Poſt vinculis colligatus vt in
coniceretur, gratias egit Deo pro
dono.

V. Baron
An. Chr.
1. 2.

In Epiftola Viennenſis & Lugdunenſis Ec-
cliaſiarum, apud Euseb. lib. 5. cap. 1. Inter cætera
leguntur: Diaconus ille, ſanctus nomine ſupra
credibile eſt, & ſupra omnem humanum captum
ra à carniſicibus impacta toleranter ſuſtinens,
lerati illi carniſices, propter aſſiduitatem & mag-
nem tormetorum quæ ei infligebant ſperarent
quod indecorum, & eius profeſſioni parum conſe-
videretur, ab eo audituros, ipſe tanta animi celſi-
cōſtantia illis ex aduerſo reſtitit vt ne nomen quod
ſuum, vel gentis ciuitatis, vnde fuit, neque vtrum
an liber, illis vellet dicere, ſed ad omnia rogata
no ſermone reſponderet, Chriſtianus ſum, iſtius
nomine, pro ciuitate, pro genere, & denique pro
que iterum ac ſæpius eloqueretur. Aliam autem
Gentiles ab eo elicere audireque non poterant.
gravi & acerbabile, animus cum præfecti, tum
rum contra illum inflammabatur, vt cum nihil
quod ei deinceps imponerent, ad extremum
neas, feruentes. & ignitas tenerrimis corporis
affigerent. At ille quanquam corporis membra
bantur, firmus tamen, conſtans, & immutabilis
confeſſione perſtitit: quippe qui diuino, & cæleſti
aqua vitalis, quæ ex Chriſti ventre profluit, tam
rore cum aſperſus, tum roboratus erat: corpus
ſtimonio fuit egrum quæ ipſi acciderant, vt
bus & vibicibus totum cruentatum, quod quidem
rugas erat contractum, vt exteriorem hominis

atum omnes abieciſſet, in quo Chriſtus afflictionis particeps,
 ut in roſis præclaras ad ſuam ipſius gloriam eſſet, cum aduer-
 ſo martiris proſtigando, tum cæteris præclarum exemplum
 dendo nullum eſſe metum, vbi Dei Patris charitas,
 mens Ecce vlam moleſtiam, vbi fides Chriſti viget. Nam quan-
 tæ cæteris impij carniſices paucis diebus poſt, cum martyrem
 e. ſupra torquerent, putabant, ſi corporis membris ſuperio-
 ræ cruciatu tumidis, & inflammatione quadam ef-
 ſens, cum ſentibus, eadem ſupplicia accumularent, vel ſe il-
 & magis facile euicturos (præſertim cum ne manuum prope-
 trant ſe a ſollationem perferre iam poſſet) vel illum tormentis
 in conſuetudinem exſtinctum, grauem reliquis horrorem incuſſu-
 mi ceſſit: tamen tantum abſuit vt in illo aliquid eiusmodi
 nen quæſtioneingeret, vt etiam præter omnium hominum opinio-
 e vt rum corpus in illis poſterioribus tormentis recreatum &
 rogata integrum reſtitutum, formam priorem atque vſum
 ni, iſtius corporum recuperaret: adeo vt in ſecunda illa carni-
 que præterea non afflictio pœna ſed medicina per Chriſti gratiã
 a autem videretur, &c.

De Martyrio Photini Lugdunenſis Epifco-
 ti, cuius loquitur dicta Epiftole: B. Plotinus, cui Lug-
 menſis Epifcopatus miniſterium erat concre-
 um laudatum, cum nonageſimum ſuæ ætatis annum
 rporis interieciſſet, & corporis imbecillitate ita languet-
 mbra cæteret, vt vix poſſet propter virium infirmitatem,
 ut ab illa diſtinebatur, libere ſpirare, ſpiritus tamen a-
 & cæleſtis puritate, propter ardentem, qua flagrabat marty-
 rium cupiditatem plurimum recreatus, ad tribunal
 rpus adducebatur, & tametsi corpus eius iam præ de cie
 vt pote videretur, & cruciatu morbi pene exhaustum
 d quidem eſſet anima tamen in ipſo ſeruabatur integra, vt
 omnis ſua præſentem Chriſtus glorioſe triumpharet, &c.

6. Ori-

An. Christi 204. *Euseb. li. 6. c. 2. 3.* *Orig. initia tus est presbyterio An. Christi. 230.* Origenis animum sub seверо imperatore
 tus amor, tantaque martyrii cupiditas, huc valde tenera esset ætate, occuparet, ut
 se vltro offerret periculis, & alacri ac pro studio in certamen insiliret, irrueretq; Aci
 rum aberat, quia per martyrium vitam de
 set nisi mater diuina quadam, & cœlesti pro

Origenis de fiderium subeundi martyrii.

tia, quæ illum ad maximam plurimorum
 tem seruabat in colorem impulsa enixe
 piditati ad necem a deo incitate percurren
 ftitisset. Ipsa enim verbis supplex primum
 vt materni erga se amoris misericordiam ca
 vbi autem eum cum iam intelligeret patre
 hensum carcere custodiri, cupidius ad ma
 properantem animaduerteteret (toto enim
 tu & animi conatu tum ad martyrium fere
 omni eius vestitu clam ablato, & in inter
 quosdam ædium recessus abdito, domi eum
 nere necessario coegit, iste autem, cum ar
 la præter ætatem ad martyrium propensior
 magisque inflammaretur, adeo vt quiescere
 posset, ad patrem, vbi aliud nihil agere lice
 teras, quib. eum ad martyrium impelleret
 in quibus eum his fere vocibus adhortatur
*Obfirma te pater, martyrium fortiter sustine, ni
 quidquam nostra causa molire. Hæc Euseb.*

7. S. Ambrosius i. de offic. ca. 4. de S. L.
 tio agens, Cum, ait, videret Sixtum Ep
 suum ad martyrium duci, flere cœpit, non p
 nem illius, sed suam remansionem. Itaque
 verbis appellare cœpit. Quo progredieris sine
 ter? Quo sacerdos sancte sine diacono properat

sacrificium sine ministro offerre consueueras,
 me ergo displicuit pater? Num degenerem proba-
 ret, ut Experire certe vtrum idoneum ministrum elegeris,
 iussisti Dominici sanguinis dispensationem, cui
 mandorum consortium Sacramentorum, huic
 tui sanguinis negas? viden periclitetur iu-
 tuum, dum fortitudo laudatur abiectio discipuli
 mentum est magistri. Quid? quod ipsi illustres &
 nates viri discipulorum certaminibus magis quam
 ant? Denique Abraham filium obrulit, Petrus
 pramisse, & tu Pater in filio ostende virtu-
 nam, offer quem erudisti, vt securus iudicii tui, co-
 tu nobili peruenias ad coronam.

Cum persecutio Maximi furore vesano va-
 Ecclesiam Sanctis quoque martyribus A-
 adinam perductis relicto monasterio, etiam
 gnus ille Antonius securus est, futuras victimas
 ens. Pergamus ad gloriosos fratrum triumphos, vt
 ipsi congregiamur, aut spectemus alios praeliantes.
 amiore quidem iam martyr erat, sed cum tra-
 se vltra non valeret, & sociari confessoribus
 metallis vel in carceribus constitutis, magna
 libertate & cura ingrediens ad iudicem, ex-
 tatur, ne terrore impiorum subacti domi-
 negarent, iamque sententia coronatus ex-
 ans quasi ipse vicisset ad locum felicitis sangui-
 prosequabatur.

*S. Achar in
 vita S. An-
 thonii.*

Basil. Episcopus Amasæ Licinio Regi seu
 a quo sibi maximos honores promitti audie
 diis sacrificare vellet, Tribuno respondit.
 Regi. Licet totū regnū mihi dare volueris, niq̄
 mihi dabis quantū auferre vis, cū à Deo viuentē
 me

*Baron. An.
 Christ. 316.*

me separare studeas, & demonibus animarum
 ribus adiungere, atque ab infinita, sempiterna,
 talique gloria abalienare, & ad caducos honore
 re, quorum honestas turpituō est & splendor
 dam inutilis. Sed si vis me bonum consiliarium
 mihi obtemperes, & redeas illuc unde discessisti,
 reprobaturū contempsisti, ad eum te supplicem
 Bonus enim Deus noster, nec quisquam alius
 ipsum iustus, sanctus & saluator, pœnitenti
 g us, & a vanis istis rebus discedas, ne propter
 tuam mala & calamitates in te veniant, illa
 ipso iusto iudice, quem tu negans dixisti Deum
 Hæc Basileus ad Licinium quod ille in
 Constantini speciem quandam præ
 Christianitatis, quam ab eo repellans exu-

SIGNVM LXXX.

*Magno zelo, seu infracto animo fidei
 tholicam Romanam tueri, ac propo
 re, & animas Deo offer
 re.*

Prælatorū 1. **P**Risci patres sub tempore
est corrige- Magni exortis iam Arianis, non
re & puni- vel syllabam in articulo fidei, vel verbulo
re subditos. licis vsitato, ut erat homouision vel confes
Ro. 13. v. 4. tiale immutari. Fides namque auctore
V. locum de liano in lib. de præscript. Virgo est integ
zelo ani- talisque nobis à Christo tradita, quam vt
marum. conantur hæretici, sic Catholicos eam
 incorruptam caste tueri necesse est.